

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- حتمیت و تخلف‌ناپذیری نظام هستی، لوازم اصل است.

« پاسخ »

حتمیت و تخلف‌ناپذیری نظام هستی، لوازم اصل وجود علت و معلولی است.

۲- فیلسوفانی که به وجود قائل‌اند، تکامل جهان را هدفمند و دارای غایت می‌دانند.

« پاسخ »

فیلسوفانی که به وجود علت‌العلل - خداوند قائل‌اند، تکامل جهان را هدفمند و دارای غایت می‌دانند.

۳- نظریه‌ی داروین، جهان هستی را زیر سؤال می‌برد.

« پاسخ »

نظریه‌ی داروین، هدفمندی - غایتمندی جهان هستی را زیر سؤال می‌برد.

۴- علت تامه شرط و علت ناقصه شرط تحقق معلول است.

« پاسخ »

علت تامه شرط کافی و علت ناقصه شرط لازم تحقق معلول است.

۵- شعر زیر انکار کدام معنای اتفاق است؟

«از جمادی مردم و نامی شدم / وز نما مردم به حیوان برزدم
مردم از حیوانی و آدم شدم / پس چه ترسم کی ز مردن کم شدم
حمله دیگر بمیرم از بشر / تا برآرم از ملائک پر و سر»

« پاسخ »

۶- ضرب‌المثل زیر کدام معنای اتفاق را رد می‌کند؟ چرا؟

«گندم از گندم بروید جو ز جو»

« پاسخ »

۷- پذیرش «اتفاق» به معنای دوم و سوم چه تأثیری در اندیشه و تفکر و سبک زندگی یک فرد دارد؟

« پاسخ »

۸- آیا می‌توان بدون یک علت بالذات یا علة العلل، که در ادیان الهی آن را «خدا» می‌نامند، «اتفاق» به معنای سوم را مردود دانست؟

« پاسخ »

۹- به نظر شما، کدام یک از معانی اتفاق صحیح است؟

« پاسخ »

۱۰- کارل مارکس، فیلسوف آلمانی قرآن نوزدهم، با این که به علة العلل برای جهان اعتقاد نداشت و اصولاً منکر خدا بود، می‌خواست غایتمندی و هدف‌داری در پدیده‌ها را نیز بپذیرد. گویا احساس می‌کرد که نفی غایتمندی پدیده‌ها دامن انسان و جامعه‌ی انسانی را می‌گیرد و در این صورت، حرکت تکاملی و تکامل معنای خود را برای جامعه‌ی انسانی از دست می‌دهد. از این رو، تلاش کرد از طریق دیگری اصل تکامل را در طبیعت و حیات انسانی توضیح دهد. مارکس می‌گوید، در هر پدیده‌ای دو وجه مخالف و متضاد با یکدیگر هست که با هم در نزاع‌اند. او یک وجه پدیده‌ها را «تز» و وجه مخالف آن را «آنتی‌تز» نامیده و معتقد بود که نزاع این دو مانند جنگ میان دو گروه، به حالت سومی منجر می‌شود که «سنتز» و نتیجه‌ی نزاع «تز» و «آنتی‌تز» است. «سنتز» مرحله‌ای کامل‌تر از شیء را رقم می‌زند و آن پدیده را وارد مرحله‌ی دیگری می‌کند. در مرحله‌ی جدید، چیزی که سنتز و نتیجه‌ی نزاع دو وجه قبل است، خود به «تز» تبدیل می‌شود و در کنار آن «آنتی‌تز»ی جدید قد علم می‌کند و نزاعی تازه و در سطحی بالاتر به وقوع می‌پیوندد که نتیجه‌ی آن نیز «سنتز»ی جدید، برتر و کامل‌تر از سنتز قبل است. بدین ترتیب، حرکت تکامل طبیعت و انسان شکل می‌گیرد و پیش می‌رود.

سؤالی اساسی که در این جا مطرح می‌شود این است: اگر بپذیریم که در همه‌ی پدیده‌ها و حرکت‌ها ردپایی از «تز» و «آنتی‌تز» هست و نزاع و جنگ عامل حرکت است، چرا و به چه علت «سنتز» که بر ایند این نزاع است، همواره کامل‌تر از مرحله‌ی قبل می‌شود؟ آیا نقشه‌ای در کار است یا این امر به صورت اتفاقی رخ می‌دهد؟ آیا با اتفاق می‌توان حرکت تکاملی را تبیین کرد؟

« پاسخ »

۱۱- فلاسفه به دو دسته تقسیم شده‌اند:

- آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم «اصل علیت»، «علة العلل» معتقدند و برای مجموعه‌ی هستی یک علت حقیقی قائل‌اند، می‌گویند هر فرایند طبیعی و هر سیر تحولی در طبیعت، هدف خاصی را تعقیب می‌کند و سرمنزلی تعیین شده دارد؛ گرچه انسان‌ها به علت محدودیت‌های علمی نمی‌توانند همه‌ی این اهداف را کشف کنند.
- آن دسته از فیلسوفانکه معمولاً به علة العلل معتقد نیستند، غایتمندی زنجیره‌ی حوادث را انکار می‌کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین و پیش‌بینی نشده است. دو دیدگاه فوق را با یکدیگر مقایسه کنید و ببینید کدام یک امتیازات بیش‌تری دارد؟

« پاسخ »

۱۲- انکار هر یک از اصول زیر یا تردید کردن در آنها، چه تبعاتی دارد؟

- « ۱- اصل علیت ۲- اصل وجوب بخشی علت به معلول ۳- اصل سنخیت میان علت و معلول »
 الف) انکار اصل اول یا تردید در آن:
 ب) انکار اصل دوم یا تردید در آن:
 ج) انکار اصل سوم یا تردید در آن:

« پاسخ »

۱۳- وقتی کسی می‌گوید «اتفاقی برادرم را در کتابخانه دیدم.» منظورش نفی است.

- ۱) سنخیت میان علت و معلول
 ۲) وجوب بخشی علت به معلول
 ۳) پیش‌بینی پذیر بودن حادثه
 ۴) رابطه‌ی میان علت و معلول

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در حالتی که با چیزی برخورد می‌کنیم که انتظارش را نداشتیم، از اصطلاح «اتفاق» استفاده می‌کنیم. در این حالت، «اتفاق» به معنای انکار و نفی پیش‌بینی پذیر بودن یک حادثه است.

۱۴- در کدام گزینه، اصطلاح «اتفاق» به معنای نفی وجوب علی و معلولی است؟

- ۱) حادثه‌ی الف باید منجر به حادثه‌ی ب می‌شد؛ اما اتفاقی حادثه‌ی ت رخ داد.
 ۲) با این که اصلاً انتظارش را نداشتیم، خیلی اتفاقی، حادثه‌ی الف رخ داد.
 ۳) الف وجود داشت و باید منجر به ب می‌شد؛ اما اتفاقی، حادثه‌ی ب رخ نداد.
 ۴) این که از الف، ب پدید آمد و ب تکامل و پیشرفت است، اتفاقی است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نفی وجوب علی و معلولی زمانی است که بگوییم علت موجود است؛ اما معلول پدید نیامده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۱: نفی اصل سنخیت است؛ زیرا از الف، چیزی غیر از معلول خاص خودش پدید آمده است.
 گزینه‌ی ۲: نفی پیش‌بینی پذیری است؛ زیرا انتظار حادثه را نداشتیم.
 گزینه‌ی ۴: نفی وجود هدف و غایت است؛ زیرا تکامل را امری اتفاقی و بدون هدف دانسته‌ایم.

- ۱۵- از نظر فیلسوفانی که به وجود علت‌العلل در عالم باور دارند،
 (۱) نمی‌توان گفت جهان هستی رو به سوی تکاملی معین دارد.
 (۲) زنجیره‌ی حوادث در عالم هستی هدف خاصی را تعقیب می‌کند.
 (۳) نمی‌توان میان علت‌های میانی و نهایی جهان تفکیکی قائل شد.
 (۴) هر چیزی که واجب‌الوجود بالذات باشد، علتی غیر از خودش دارد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر فیلسوفانی که به وجود علت‌العلل در عالم باور دارند، زنجیره‌ی حوادث در عالم هستی هدف خاصی را تعقیب می‌کند و این هدف از سوی علت‌العلل که همان خداوند است، مقدر و معین شده است.

- ۱۶- در کدام حالت، برخی مردم، اصل وجوب علی و معلولی را انکار و معلول را حاصل اتفاق می‌دانند؟
 (۱) وقتی جهان هستی را بدون هدف و غایت خاص در نظر می‌گیرند.
 (۲) آن‌گاه که علت ناقصه را در حکم علت تامه برای معلول می‌بینند.
 (۳) وقتی می‌پندارند، یک پدیده می‌تواند هر معلولی را در پی داشته باشد.
 (۴) آن‌گاه که مفهوم «وجوب‌بخشی» را با مفهوم حتمیت اشتباه می‌گیرند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گاهی مردم چون نمی‌توانند علت تامه‌ی یک پدیده را درست تشخیص دهند و علت ناقصه را با علت تامه اشتباه می‌گیرند، فکر می‌کنند که همه‌ی عوامل تحقق معلول وجود داشت؛ اما معلول پدید نیامد. معمولاً در این شرایط، از اصطلاح «اتفاق» استفاده می‌کنند که به معنای نفی وجوب علی و معلولی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۱: این معنا از اتفاق، به دلیل نفی وجود علت‌العلل است.
 گزینه‌ی ۳: این گزینه نفی اصل سنخیت است.
 گزینه‌ی ۴: وجوب‌بخشی دقیقاً به معنای حتمیت است و اشتباهی در کار نیست.

- ۱۷- کسی که می‌گوید «همه‌ی عوامل بارش باران وجود دارد؛ اما اتفاقی باران نمی‌بارد.» مرتکب چه خطایی شده؟

- (۱) اصل علیت را با اصل سنخیت اشتباه گرفته است.
 (۲) سنخیت میان علت و معلول را نادیده گرفته است.
 (۳) در تشخیص علت تامه‌ی بارش باران اشتباه کرده است.
 (۴) در پیش‌بینی و محاسبه‌ی تحقق معلول خطا کرده است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فرد در این جا فکر کرده که همه‌ی عوامل بارش باران وجود دارد؛ اما او نتوانسته علت تامه را که مجموعه‌ای از عواملی است که موجب باران می‌شود، تشخیص دهد. به عبارت دیگر، او فکر می‌کند همه‌ی عوامل بارش باران (علت تامه) وجود دارد؛ اما در واقع، همه‌ی عوامل وجود نداشته و فقط علت ناقصه (برخی عوامل) وجود داشته‌اند.

۱۸- وقتی می‌گوییم «با وجود علت موردنیاز برای رشد درخت، درخت خشک شد.» به نوعی قائل شده‌ایم که اصل را انکار می‌کند.

- (۱) اتفاق - علت
(۲) حادثه - سنخیت
(۳) حادثه - وجوب علی و معلولی
(۴) تضاد - وجوب علی و معلولی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی می‌پنداریم علت موجود بوده و معلول موجود نشده، به تضاد و اتفاق باور داریم. در این نوع از اتفاق، ضرورت و وجوب علی و معلولی انکار شده است که موجب حتمیت و ضرورت تحقق معلول است.

۱۹- کدام گزینه توصیف علت ناقصه محسوب نمی‌شود؟

- (۱) معلول فقط نوعی وابستگی وجودی به آن دارد.
(۲) امکان ذاتی معلول به آن وابسته نیست.
(۳) نمی‌توان آنرا علت وجوددهنده نامید.
(۴) شرط لازم است اما کافی نیست.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قطعاً هر معلولی به علت ناقصه‌ی خود نیز وابسته است و به همین دلیل، امکان ذاتی معلول به علت ناقصه نیز وابسته است.

۲۰- علت را آن‌گاه که وجوددهنده و هستی‌بخش است، «.....» گویند و آن‌گاه که وجود معلول به نحوی به آن وابسته است، «.....» می‌نامند.

- (۱) علت حقیقی - علت ناقصه
(۲) علت تامه - علت حقیقی
(۳) علت حقیقی - علت تامه
(۴) علت نخستین - علت ثانوی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علت حقیقی همان علت تامه است که به معلول هستی و وجود می‌دهد؛ اما علت ناقصه علتی است که وجود معلول به نحوی به آن وابسته است.

۲۱- کدام یک از موارد زیر در مورد علت تامه و ناقصه درست است؟

- (۱) همین که علت ناقصه موجود باشد، معلول قطعاً به وجود می‌آید.
(۲) گرچه علت ناقصه، معلول را در شرایط تحقق قرار می‌دهد؛ اما آنرا واجب نمی‌کند.
(۳) اگر علت ناقصه موجود نباشد، قطعاً معلول نیز وجود نمی‌یابد.
(۴) اگر علت تامه موجود نباشد معلول وجوب یافته؛ ولی به مرحله‌ی وجود یافتن نرسیده.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معلول تنها زمانی پدید می‌آید که علت تامه موجود باشد (رد گزینه‌ی ۱) زیرا علت تامه وجود معلول را واجب و ضروری می‌کند و موجب موجود شدن آن می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) از طرف دیگر، چون علت ناقصه شرط لازم برای تحقق معلول شمرده می‌شود، بدون وجود آن، معلول موجود نمی‌شود.

۲۲- کدام گزینه درباره‌ی علت ناقصه درست است؟

- (۱) شرط لازم برای تحقق معلول است.
 (۲) شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است.
 (۳) شرط کافی برای تحقق معلول است.
 (۴) نه شرط لازم است و نه شرط کافی تحقق معلول.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علت ناقصه شرط لازم است برای تحقق معلول؛ اما کافی نیست.

۲۳- علت تامه علتی است که با وجود آن، وجود معلول است.

- (۱) احتمالی و غیرضروری (۲) ضروری و غیرحتمی (۳) ممکن یا واجب (۴) ضروری و حتمی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وجود علت تامه موجب ضرورت بخشی به معلول می‌شود؛ یعنی با وجود علت تامه، وجود معلول حتمی و ضروری است.

۲۴- اگر علت موجود باشد، آن‌گاه معلول

- (۱) ناقصه - ممکن است وجود پیدا کند.
 (۲) تامه - شاید موجود نشود.
 (۳) تامه - شرط کافی برای تحقق را دارد.
 (۴) ناقصه - نیازمند علت لازم است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر علت تامه موجود باشد، آن‌گاه معلول شرط لازم و کافی برای تحقق را دارد و موجود خواهد شد. اگر فقط علت ناقصه موجود باشد، معلول هیچ‌گاه پدید نمی‌آید.

۲۵- اگر علت تامه وجود نداشته باشد و اگر فقط علت ناقصه وجود داشته باشد، به ترتیب معلول و خواهد بود.

- (۱) معدوم - موجود (۲) موجود - معدوم (۳) موجود - موجود (۴) معدوم - معدوم

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر علت تامه در کار نباشد، معلول به وجود نمی‌آید؛ زیرا شرایط کافی مهیا نشده است. اگر هم فقط علت ناقصه محقق باشد، دقیقاً یعنی باز علت تامه و شرایط کافی مهیا نشده و معلول هم‌چنان محقق نمی‌شود و معدوم خواهد بود.

۲۶- «تخلف‌ناپذیری نظم جهان»، «تغییرناپذیری قوانین جهان» و «تصادف‌ناپذیری حوادث جهان» به ترتیب ناظر بر کدام اصول فلسفی است؟

- (۱) سنخیت - تقدم علت - وجوب علی
 (۲) وجوب علی - سنخیت - علت
 (۳) سنخیت - وجوب علی - علت
 (۴) وجوب علی - تقدم علت - سنخیت

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تخلف‌ناپذیری و حتمیت: وجوب علی و معلولی / تغییرناپذیری = هر چیزی همواره آثار، خواص و معلول خاص خودش را دارد: اصل سنخیت / تصادف‌ناپذیری = هر حادثه‌ای علتی دارد: اصل علت

۲۷- اگر می‌توانیم به خواص درمانی «سیر» در تجربه‌ی علمی پی ببریم، برحسب کدام اصل می‌توانیم مطمئن باشیم که جریان طبیعت در آینده نیز بر همین منوال است و در آن انحرافی رخ نمی‌دهد؟

- (۱) اصل علت
 (۲) اصل وجوب علی و معلولی
 (۳) اصل سنخیت
 (۴) اصل هدفمند بودن هستی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از دو راه می‌توان به این سؤال پاسخ داد: ۱- وقتی از خواص و آثار پدیده‌ها صحبت می‌کنیم، پای اصل سنخیت وسط کشیده می‌شود. ۲- این که جریان طبیعت یکسان عمل کند؛ یعنی هر پدیده‌ای همواره خواص و معلول‌های خاص خودش را داشته باشد. پس اصل سنخیت در میان است.

۲۸- اتفاق به معنای در نهایت، به بی‌اعتباری علوم مختلف منجر خواهد شد.

- (۱) نفی سنخیت علت و معلول
 (۲) انکار اصل علت
 (۳) نفی وجوب بخشی علت به معلول
 (۴) انکار پیش‌بینی‌پذیری معلول

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اصل سنخیت به ما می‌گوید، هر علتی، دارای خواص و آثار و معلول خاصی خواهد بود و هر معلولی، دارای علت مخصوص به خود است. دانشمند با پذیرش این اصل، برای هر پدیده‌های در یک حیطه‌ی خاص و در میان پدیده‌هایی که به آن معلول مرتبط اند، به دنبال علت می‌گردند. بنابراین، علوم مختلف و شاخه‌بندی‌های مختلف آن‌ها، ناشی از پذیرش اصل سنخیت است و اگر آن‌را انکار کنیم، در نهایت، علوم مختلف؛ یعنی جست‌وجو برای کشف علل در حیطه‌های مختلف را انکار و بی‌اعتبار کرده‌ایم.

۲۹- از دو اصل «ضرورت علی و معلولی» و «سنخیت» به ترتیب کدام نتایج به دست می آید؟

- (۱) حتمیت نظام هستی - پیوستگی موجودات عالم هستی
- (۲) تخلف ناپذیری نظام هستی - نظام معین هستی
- (۳) پیوستگی نظام هستی - نظام معین هستی
- (۴) تخلف ناپذیری نظام هستی - پیوستگی و ارتباط موجودات

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اصل ضرورت و وجوب علی و معلولی: حتمیت، ضرورت و تخلف ناپذیری / سنخیت: نظم، نظام و انتظام هستی

۳۰- طبق نظر داروین، اتفاق به معنای نفی است.

- (۱) پیش بینی پذیری حوادث و معلولها
- (۲) وجود سنخیت میان علت و معلول
- (۳) وجود هدف و غایت در تکامل موجودات
- (۴) رابطه ی علی و معلولی در جانداران

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. داروین علت از بین رفتن برخی موجودات و باقی ماندن موجودات دیگر را سازگاری اتفاقی موجودات فعلی با محیط و ناسازگاری اندامهای جانداران از بین رفته با محیط می دانست. از نظر او، تکامل یعنی همین که برخی جانداران اتفاقی از بین رفته اند و برخی دیگر، به علت تغییرات اتفاقی در اعضا و اندامهایشان، با محیط سازگار شده اند. پس اتفاق در این جا یعنی هیچ هدف و غایت خاصی پشت این تکامل وجود ندارد.

۳۱- کدام گزینه درباره ی نظریه ی «انفجار بزرگ» درست است؟

- (۱) برای تبیین پیدایش موجودات زنده مطرح شده است.
- (۲) می کوشد تا اتفاقی بودن پیدایش هستی را نفی کند.
- (۳) پیدایش جهان به شکل امروزی اش را امری ناگهانی می داند.
- (۴) تمام هستی را حاصل یک انفجار در میلیاردها سال پیش می داند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نظریه ی انفجار بزرگ سعی می کند پیدایش کل هستی را حاصل یک انفجار ناگهانی در نظر بگیرد که میلیاردها سال پیش رخ داده است. از این انفجار سیارات و اجسام اولیه پدید آمده اند و به تدریج (نه ناگهانی) شکل امروزی جهان هستی به وجود آمده است.

۳۲- کدام توصیف برای اتم های دموکریتوس نادرست است؟

- (۱) ذرات تجزیه پذیر
- (۲) غیرقابل تقسیم
- (۳) پراکنده در فضایی غیرمتناهی
- (۴) دارای حرکت اتفاقی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اتم های دموکریتوس، ذرات ریز تجزیه ناپذیری (نه تجزیه پذیر) هستند که غیرقابل تقسیم اند و در فضایی نامتناهی پراکنده شده اند و به صورت سرگردان در حال حرکتند.

۳۳- در دیدگاه، از دل نزاع میان، حالت پدید می‌آید.

- (۱) مارکس - سنتز و آنتی‌تز - تز
 (۲) دموکریتوس - اتم‌ها - سنتز
 (۳) دموکریتوس - تز و آنتی‌تز - اتم‌ها
 (۴) مارکس - تز و آنتی‌تز - سنتز

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مارکس معتقد بود که هر پدیده‌ای دارای دو وجه مقابل هم به نام‌های «تز» و «آنتی‌تز» است که از دل نزاع میان آن‌ها، حالت سومی به نام «سنتز» به وجود می‌آید.

۳۴- اگر فیلسوفی به وجود در عالم هستی قائل باشد، جهان را می‌داند.

- (۱) واجب‌الوجود - هدفدار
 (۲) علت‌العلل - غایتمند
 (۳) اصل‌علیت - هدفمند
 (۴) اتفاق - دارای غایت

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر فیلسوفی به علت‌العلل که همان خداوند و واجب‌الوجود بالذات (نه واجب‌الوجود بالغير) است، قائل باشد، نظام هستی را دارای هدف و غایت درک خواهد کرد.

۳۵- علت تامه، شرط برای تحقق معلول و علت ناقصه، شرط است.

- (۱) لازم - کافی
 (۲) لازم - کافی و لازم
 (۳) لازم و کافی - لازم
 (۴) کافی و لازم - کافی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علت تامه شرط کافی برای تحقق معلول است و هر چیزی که شرط کافی باشد، شرط لازم نیز محسوب می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲)؛ اما علت ناقصه تنها شرط لازم است و شرایط کافی برای تحقق معلول را ندارد.

۳۶- اصل جهان را تابع رابطه‌ای نشان می‌دهد.

- (۱) وجوب‌بخشی علت به معلول - پیوسته و دائمی
 (۲) علت - ضروری و حتمی
 (۳) وجوب‌بخشی علت به معلول - ضروری و حتمی
 (۴) علت - قانونمند و منظم

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصل «وجوب‌بخشی علت به معلول» جهان را تابع رابطه‌ای ضروری و حتمی نشان می‌دهد؛ زیرا می‌گوید که علت به معلول ضرورت می‌دهد. اصل علت نیز موجودات جهان را دارای ارتباط و پیوسته نشان می‌دهد.

۳۷- از میان فیلسوفان اسلامی، در کتاب سعی کرده تا دو مفهوم «اتفاق» و «شانس» را در نظر مردم تصحیح کند.

- (۱) ابن سینا - الهیات شفا
(۲) ملاصدرا - مابعدالطبیعه
(۳) ملاصدرا - اشارات و تنبیهات
(۴) ابن سینا - اشارات و تنبیهات

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن سینا در مهم‌ترین اثر فلسفی خود به نام «الهیات شفا» سعی کرده تا دو مفهوم «اتفاق» و «شانس» را در نظر مردم تصحیح کند.

۳۸- داروین چه چیزی را علت از بین رفتن بسیاری از جانداران می‌داند؟

- (۱) مرگ اتفاقی آن موجودات زنده بر اثر حوادث
(۲) غلبه‌ی موجودات قوی‌تر بر جانداران ضعیف‌تر
(۳) کمبود مواد غذایی برای جانداران اولیه‌ی زمین
(۴) ناسازگاری اندام‌ها و اعضای بدنشان با محیط

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر داروین، بسیاری از جانوران تنها به دلیل سازگار نبودن اندام‌ها و اعضای بدنشان با محیط زندگی، از بین رفته‌اند و به صورت کاملاً اتفاقی، تنها جاندارانی باقی مانده‌اند که اندام‌های بدنشان تغییر کرده و توانسته‌اند با محیط پیرامونی خود سازگار شوند.

۳۹- کدام دسته از اصطلاحات را می‌توان از نظر مفهومی به هم نزدیک‌تر دانست؟

- (۱) برخورد - اتفاق - شانس
(۲) اتفاق - تصادف - شانس
(۳) حادثه - اتفاق - برخورد
(۴) شانس - حادثه - تصادف

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیم «اتفاق»، «تصادف» و «شانس» در واقع، به نحوی اصل علت را زیر سوال می‌برند؛ اما دو مفهوم «حادثه» و «برخورد» لزوماً این‌گونه نیستند؛ زیرا فیلسوفان می‌گویند «هر حادثه‌ای علتی دارد.» و مخالفان علت می‌گویند «برخورد یا حادثه می‌تواند از سر اتفاق، شانس یا تصادف رخ داده باشد.»

۴۰- فلسفه‌ی کارل مارکس، به کدام پرسش پاسخی نمی‌دهد؟

- (۱) آیا طرح و برنامه‌ای برای کامل‌تر بودن سنتز از مرحله‌ی قبل خود در کار است؟
- (۲) آیا هر تزی دارای وضع مقابل؛ یعنی آنتی‌تزی خواهد بود یا این امر اتفاقی است؟
- (۳) آیا سنتز صرفاً از نزاع میان تزی و آنتی‌تزی ایجاد می‌شود یا حالت دیگر هم هست؟
- (۴) آیا می‌توان سنتز را نسبت به تزی و آنتی‌تزی مرحله‌ای تکامل‌یافته‌تر در نظر گرفت؟

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مارکس اساساً معتقد است که هر تزی دارای آنتی‌تزی خواهد بود و این امری دائمی و پیوسته است. (رد گزینه‌ی ۲) از نظر او، سنتز همواره از نزاع میان تزی و آنتی‌تزی ناشی می‌شود و حالت دیگری وجود ندارد. (رد گزینه‌ی ۳) این سنتز در نظر مارکس، همیشه نسبت به تزی و آنتی‌تزی قبلی، مرحله‌ای تکامل‌یافته‌تر محسوب می‌شود (رد گزینه‌ی ۴)؛ اما او نمی‌گوید که روند تکاملی آیا با طرح، نقشه و برنامه است یا اتفاقی و بی‌هدف

۴۱- ضرب‌المثل «گندم از گندم بروید، جو ز جو» کدام معنای اتفاق را نفی می‌کند؟

- (۱) نفی پیش‌بینی‌پذیری (۲) نفی اصل علیت (۳) انکار رابطه‌ی حتمیت (۴) انکار سنخیت

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این ضرب‌المثل نشان می‌دهد از هر علتی، معلول خاص خودش پدید می‌آید و هر معلولی، دارای علتی متناسب با خودش است: اصل سنخیت.